

rent partimæssigt: det, det gælder om, er at indrette vore Love, indrette alt under disse vanskelige Forhold saadan, at vi bjærger til os saa meget som paa nogen Maade muligt, enhver er sig selv nærmest. Det er en daarlig Lære. Det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) er den mest fremragende Ordfører for det System her i Rigsdagen: Enhver er sig selv nærmest, det gælder om at skrabe til sig alt det, man paa nogen Maade kan. Det synes jeg er hæsligt. Jeg kan forstaa, at Politikere, naar de arbejder for deres Program, kan komme ind paa at arbejde for noget, der gavner deres eget Parti, det er der ikke noget at sige til, men det er ikke demokratisk Politik, hvad det ærede Medlem fra Sæby vistnok tror. Han tror vistnok, at han er ude paa en god demokratisk Vej, naar han arbejder for alt det, der gavner hans Parti og hans Standsfæller, og at det skal være enhver Rigsdagsmands Pligt; men det er det ikke. Det er ikke Nr. 1 at kunne gavne sit Parti og sine Standsfæller, men det er Nr. 1 at kunne gavne dem, der mest trænger dertil, og det er i Øjeblikket ikke det ærede Medlems Parti og hans Standsfæller, der trænger haardest. Enhver, der kender, hvordan Landbruget har det her i Danmark, vil vide, at Landbruget er ikke den Stand, der har det daarligst for Øjeblikket. Jeg er glad ved, at det ikke er alle det ærede Medlems Standsfæller, der er enige med ham i, at den Bestræbelse er den eneste rigtige, og jeg er særlig glad ved, at det mindre Landbrugs Mænd har kunnet holde deres Sti ren, hvad det Spørgsmaal angaar.

Det har været glædeligt at se, at de organiserede Husmænd her i Danmark ikke har villet følge i det ærede Medlems Kølvand. De har haft den Opfattelse, at det snarere var god demokratisk Politik at gavne dem, der var underneden, der havde det endnu daarligere end Husmændene selv. Det ærede Medlem fra Sæby vilde have godt af at gaa paa en Husmandsskole og lære en lille Smule af den Slags Betragtninger, saa han kunde forstaa, at det kommer ikke an paa at være sig selv nærmest, men paa at gavne dem, der trænger haardere end en selv. Derfor er det efter min Mening et udmærket demokratisk Program, de danske Husmandsorganisationer har valgt med Hensyn til Jordspørgsmaalet. De vil skaffe Jord til dem, der er daarligere stillede end de danske Husmænd selv, til dem, der ingen Jord har. Det

forekommer mig, at det er et godt Eksempel, der her er givet for alle, der ikke har saa gode Tanker, dette, at kan man gavne dem, der har det daarligere end en selv, gør man noget bedre end ved altid at skrabe til sig saa meget som muligt og leve efter Regelen: Enhver er sig selv nærmest.

Det har for mig, der har været i nærmere Berøring med den danske Folkehøjskole end maaske mange andre i denne Sal, været noget paafaldende at se, i hvilken Grad den Idealitet, den Uegennytte, det Storsind, som man har regnet med paa vore Højskoler, og hvorom man har talt til vore unge, er blevet glemt af adskillige unge i visse Samfundslag her i Danmark. Alt det er noget, man ikke bryder sig om, langt fra, noget, der ikke er noget værd; kan man ikke regne ud i klingende Mønt, paa Kroner og Øre, hvad man kan tjene ved at have en Anskuelse, duer den Anskuelse ikke til noget. Jeg ved ikke, om det er Højskolernes Fejl, men saa meget er i alt Fald sikkert, at den Lære, der i mange Aar er givet paa vore Højskoler i saa Henseende, ikke har bidt sig stærkere fast end, at Masser af Mennesker har forstaaet at faa vasket den af sig. Og de befinder sig godt ved det. Men naar de samtidig dog vil have Ord for at være de rette Venner af Højskoletanken og det, som Højskolerne skulde bringe de unge her i Danmark, for at det senere skulde sidde fast i de ældres Sind, saa handler de ganske uberettiget. De er blevet saa fremmede for det Liv, som Højskolerne skulde have lært dem, at har de en Gang været i Familie med de danske Højskoler, saa er det Familieskab ganske ophørt. Det kan ogsaa godt være, de er glade herved; der er maaske mange unge, der siger: Gudskelov, jeg slap fri for det, for al den Snak om at være uegennyttig og gavne sin Næste og om, at ens Næste er den, der trænger til Ens Hjælp, den Slags Ting fylder jo ikke i Tegnebogen og Sparekassebogen. Det kan godt være, man er glad ved at emancipere sig fra den Slags Fornemmelser, ens Samvittighed bliver beroliget, naar ens Tegnebog bliver tilstrækkelig tyk, og ens Sparekassebog har et godt Indhold.

Nej, saa roser jeg de danske Husmænd for den Stilling, de har taget. De er vel nok de Landbrugere her i Danmark, der har lidt haardest under Krigen, men alligevel har de forstaaet at finde sig i de Forhold, som Krigen har ført med sig, og at holde fast ved den baade menneskeligt